

Vízkereszt, Urunk megjelenése

Iz 60,1-6

„Az Úr dicsősége felragyogott feletted”

Kelj föl, ragyogj föl, mert elérkezett világosságod, és az Úr dicsősége felragyogott fölötted! Mert még sötétség borítja a földet, és homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr, és dicsősége megnyilvánul rajtad. Népek jönnek világosságodhoz, és királyok a benned támadt fényességhez. Hordozd körül tekintetedet és lásd: mind egybegyűlnek és idejönnek hozzád. Fiaid messze távolból érkeznek, s a lányaidat ölükben hozzák. Ennek láttára földerülsz, szíved dobog az örömtől és kitágul. Mert feléd áramlik a tengerek gazdagsága, és ide özönlik a nemzetek kincse. Tevék áradata borít majd el, Midián és Efa dromedárjai. Mind Sábából jönnek; aranyat és tömjént hoznak és az Úr dicsőségét zengik.

Ez a messiási időket idéző gyönyörű költemény az Isten sugárzó jelenlétét bemutató dicsőséges Jeruzsálem hatásáról szól. Alapvetően vízióra épül a szöveg, és stílusát tekintve közelebb áll a Deutero-Izajás beszédmódjához, mint a Trito-Izajás szövegeihez. Alapgondolata Izrael helyreállítása (Iz 60,10.54,7-8). Salamoni időket idéz, amint a világ gazdagsága Jeruzsálembe irányul. Úgy írja le a várost, mint óriási kereskedelmi központot. Mégis a kulcsszó a definíátlan: „világosságod” (3.v.). A népek ezért jönnek ide. E Jeruzsálemben támadt fényesség a szövegben nincsen bővebben kifejtve. Gondolhatunk Jahve dicsőségére (60,16.21) vagy valamilyen kitűnő uralkodó bölcsességére is. Igen különös azonban, hogy a szövegből eltűnik minden konkrét történelmi kapcsolatra való utalás. A szöveg kortalan. Újszövetségi idézését csak a Jel 12-ben fedezhetjük fel a dicsőséges Jeruzsálem leírása kapcsán.

A keresztény szövegmagyarázók úgy vélték, hogy e szöveg első címzettjei az apostolok, akik összegyűltek Jeruzsálemben. János Jelenések könyve a dicsőséges Jeruzsálemet úgy írja le, hogy nincs benne templom, mert az örökké való Isten uralja az egész várost. Sőt a város világításra sem szorul, nem igényli a nap vagy a hold fényét, mert az Isten dicsősége beragyogja.

Alexadriai Cirill úgy véli, hogy az Isten dicsősége maga a feltámadt Jézus Krisztus. Jeromos is a Sion hegyén összegyűlt apostolokat tekinti a szöveg címzettjeinek, és az ApCsel 2,5 pünkösti jelenetében azt is leírják, hogy a világ minden részéről összejöttek a vallásos em-

berek. A továbbiakban a szerző egy hosszú nemzetlistát ad ezekről, akik mindannyian a saját nyelvükön hallják hirdetni Isten dicsőségét. Tertullianus szerint itt nyílik meg az ég, és azon keresztül ereszkedik alá Krisztus az égből.

Jeruzsálem vallási jelentősége egyedülálló, mindenképpen hozzá tartozik a választott nép, de leginkább Isten tiszteletének szimbóluma. Jeruzsálem titokzatos város: van, amit lehet látni benne, de van egy láthatatlan titka is, mindig a démoni erők harcának középpontjában áll (Zsolt, 45,6 sköv; 48,3 sköv; Zak 14,2 sköv). Isten szándéka, hogy megtisztítsa ezt a várost (vö. Iz 1,21; 3,1; 28,14), de az ítélet után mindig megvigasztalja Jeruzsálemet. Az idők végén lakói szentek lesznek, és az Ur lakik közöttük (Iz 4,3).

Jeruzsálemnek fontos szerepe van Isten eszkatológikus ígéreteiben. Gyermekait összegyűjti (Iz 54,1 sköv), ékes korona lesz az Ur kezében (Iz 62,3). A seregek ura minden népnek itt rendez lakomát, eltörli a halált és örökre beköszönt az örök béke (Iz 25,6; 2,4; Mik 4,3; Zak 9,9 sköv). A végidők félelmetes eseményei is Jeruzsálemben fognak játszódni.

Jeruzsálem neve végérvényesen összefonódott az Istennel és végérvényesen egybeforrt Jézus nevével. Az igaz és hamis istentisztelet alakítja sorsát. Olyan ez, mintha ebben a városban kicsiben lenne megtalálható az egész emberiség és annak üdvtörténete.

A bibliai ihletésű bevándorlókat ezért mindig sokkolja Jeruzsálem földi realitása, mert fantáziájukban az éggel kötötték össze, de nagyon is földi ez a város. De nincs másik olyan város, amelynek birtoklásáért három vallás is verseng. Jeruzsálem nem lehet az, ami volt, zsidók nélkül, ám a muszlimok éppen úgy szentnek tekintik a kék mecset miatt. A keresztényeknek pedig Jézus nélkül üres és sivár. Jeruzsálemben mindig Istenről vitatkoznak, miközben sok embertelenség is történik. Jeruzsálem a názáreti Jézus humanizmusa nélkül csak az értelmetlen vallási fanatizmus városa. Jeruzsálem békéje biztosan nem érkezik el anélkül, hogy befogadná és megdicsőítené a Názáretit.